

ПРОЄКТ

Пропозиції та зауваження до проєкту освітньо-наукової програми просимо надсилати на електронну адресу: kaf-polit@uzhnu.edu.ua

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченої Ради
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
_____ 2024 № _____

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ПОЛІТОЛОГІЯ

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 052 Політологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
кваліфікація:
доктор філософії з політології

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора ДВНЗ
«Ужгородський
національний університет»
_____ 2024 р. № _____

Ужгород – 2024

**АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«Політологія»**

1. Ректор _____ 2024 р.	Володимир СМОЛАНКА
2. Проректор з наукової роботи _____ 2024 р.	Іван МИРОНЮК
3. В.о. директора ННЦПАКВК _____ 2024 р.	Ірина СУХАН
4. Гарант освітньо-наукової програми _____ 2024 р.	Юрій ОСТАПЕЦЬ
5. Декан факультету суспільних наук _____ 2024 р.	Юрій ОСТАПЕЦЬ
6. Керівник робочої групи _____ 2024 р.	Юрій ОСТАПЕЦЬ
7. Начальник навчальної частини _____ 2024 р.	Анатолій ШТИМАК
8. Завідувач відділу організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії _____ 2024 р.	Тетяна МАЛАХОВСЬКА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Політологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 052 Політологія розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII зі змінами, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020), «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 502 від 19.05.2023), Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 341 від 21.03.2022), Стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 Політологія затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 25.07.2023р. № 903, Наказів Міністерства освіти і науки України Про затвердження Вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН № 759 від 31.05.2019 р.), Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії від 22.04.2019 р. № 533, а також Положенням Про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» про присудження ступеня доктора філософії затвердженого вченою радою протокол від 31.03.2022 № 3 р., уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 31.03.2022 р. № 110/01-04. Нормативні документи можуть доповнюватися або змінюватися згідно чинного законодавства.

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою:

1. **Остапець Юрій Олександрович** – доктор політичних наук, професор кафедри політології і державного управління, декан факультету суспільних наук ДВНЗ «УжНУ», **гарант освітньої програми**;
2. **Асланов Стеллас Антипович** – доктор політичних наук, професор кафедри політології і державного управління ДВНЗ «УжНУ»;
3. **Бертолон Олександр Олександрович** – магістр політології, заступник голови правління ГО «Асоціація політологів та міжнародників УжНУ»;
4. **Ключкович Анатолій Юрійович** – доктор політичних наук, доцент, завідувач кафедри політології і державного управління ДВНЗ «УжНУ»;
5. **Лендьел Мирослава Олександрівна** – доктор політичних наук, професор кафедри політології і державного управління, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «УжНУ»;
6. **Марадик Наталія Василівна** – кандидат політичних наук, доцент кафедри теорії політики Пряшівського університету (Словацька Республіка);
7. **Мітряєва Світлана Іванівна** – кандидат історичних наук, радниця дирекції Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України;
8. **Палінчак Микола Михайлович** – доктор політичних наук, професор, декан факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «УжНУ»;
9. **Василиндра Валентин Романович** – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 052 Політологія.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

«Політологія»

«Political Science»

зі спеціальності 052 Політологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет». Факультет суспільних наук. Кафедра політології і державного управління <i>State University "Uzhhorod National University", Faculty of Social Sciences, Political Science and Public Administration Department</i>
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії (Ph.D.) / <i>Doctor of Philosophy (Ph. D.)</i> ; Спеціальність: 052 Політологія / <i>052 Political Science</i> ; Освітньо-наукова програма: Політологія / <i>Political Science</i> ; Освітня кваліфікація: доктор філософії з політології / <i>Doctor of Philosophy in Political Science</i>
Мова навчання і оцінювання	Українська
Термін дії та обсяг освітньої програми	Термін навчання 4 роки, обсяг освітньої складової ОНП – 40 кредитів ЄКТС
Тип програми	освітньо-наукова
Наявність акредитації	Акредитована (по 01.07.2026 р.) Дата видачі сертифіката 29.01.2021 р. № 1093
Цикл/рівень програми	Національна рамка кваліфікацій України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність диплому другого рівня вищої освіти (диплом магістра, спеціаліста). Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній ступінь вищої освіти за іншими спеціальностями, повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та здобуття нею результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 052 Політологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти.
Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60739
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	Метою освітньо-наукової програми є підготовка фахівців зі ступенем доктор філософії (PhD) в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 Політологія, які здатні розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, вміння застосовувати методологію наукової та науково-педагогічної діяльності, а також

	проводити власне оригінальне наукове дослідження з дотриманням академічної доброчесності, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Опис предметної області	Об'єкт(и) вивчення та/або діяльності: політичні відносини між акторами та інститутами на місцевому, національному та глобальному рівні (politics, policy, polity), влада та урядування, політичні інститути та процеси, публічна політика, світова політика та політика окремих країн, міжнародних організацій та регіонів, воєнно-політичні (безпекові) аспекти взаємодії політичних суб'єктів. Теоретичний зміст предметної області: основні поняття, концепції, принципи сучасної політичної теорії; політичні відносини; політичні процеси, політичні актори; політичні інститути; громадянське суспільство; політичні трансформації; політичні комунікації; політична система; політична влада; військова та безпекова політика; політичні конфлікти на локальному, регіональному, національному та глобальному рівнях. Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати наукову методологію у дослідницькій та педагогічній діяльності, виконувати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Методи, методики та технології: кількісні та якісні методи політологічних досліджень, технології та інструментарій аналізу політичної сфери, сучасні цифрові технології. Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, які застосовуються у практичній політичній діяльності та дослідній роботі у сфері політичних наук. Унікальність ОНП – підготовка докторів філософії у галузі політичної науки з врахуванням наукових інтересів здобувачів та фокусуванням на дослідженні трансформаційних процесів в Україні та країнах Центральної Європи.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 052 Політологія Освітньо-наукова програма: Політологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна програма розрахована на створення належних умов для комплексної та якісної підготовки й професійного супроводу здобувача вищої освіти до захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді з дотриманням принципів академічної доброчесності на всіх етапах її виконання.
Фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-наукова підготовка докторів філософії спрямована на формування та розвиток професійної компетентності для науково-дослідницької, прикладної, практичної та викладацької діяльності у галузі політології на підставі

	розуміння та осмислення закономірностей розвитку політичних явищ і процесів. Забезпечує формування та розвиток професійних компетентностей для здійснення аналітичної, освітньо-педагогічної та інноваційної діяльності у галузі політології з урахуванням сучасних вимог науки, політики, світового медіапростору, загальноєвропейських рекомендацій з професійної освіти. <i>Ключові слова:</i> політична наука, політологія, політика, політичні інститути, політичні процеси, політична діяльність, політична освіта
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з організації та проведення наукових досліджень у сфері політології, теорії і методики розвитку політичної науки, політичних інститутів та процесів, політичної культури та ідеології, політичних проблем міжнародних систем та глобального розвитку, етнополітології та етнодержавознавства, державно-церковних відносин крізь призму дослідження трансформаційних процесів в Україні та у країнах Центральної Європи. Програма побудована на основі врахування особливостей Закарпатського регіону: аналізі регіональних запитів ринку праці; акцентуванні на специфіці Закарпаття як багатокультурного та багатонаціонального регіону, що межує з Європейським Союзом, є зоною підвищеної міграційної активності, розвинутого транскордонного співробітництва, і в той же час зоною потенційної нестабільності та міжетнічних суперечностей.
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких та науково-експертних установах та організаціях, наукових консультантів в органах державної влади: державній службі, органах місцевого самоврядування; у відділах відповідного профілю центральних органів виконавчої та законодавчої влади, партіях та громадських організаціях, засобах масової інформації, видавництві. Відповідно до класифікатору професій: (ДК 003:2010): 1141.1 – вища посадова особа (голова, генеральний секретар, секретар, президент, лідер, керівник та ін.) політичної партії; 2443.2 – консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях); 1143.3 – вища посадова особа (президент, віце-президент, головний учений секретар та ін.) академії, що діє на громадських засадах; 1143.2 – вища посадова особа самоврядувальної організації (крім національних академій України); 1143.4 – вища посадова особа громадської організації (у галузі культури, освіти, благодійності, прав людини та ін.); 1143.4 – голова (інша вища посадова особа) відділення громадської організації (гуманітарної, спеціалізованої); 2443.1 –

	молодший науковий співробітник (філософія, історія, політологія); 2443.1 – науковий співробітник (філософія, історія, політологія); 2443.1 – науковий співробітник-консультант (філософія, історія, політологія); 2443.2 – експерт із суспільно-політичних питань; 2443.2 – консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях); 2443.2 – політичний оглядач; 2443.2 – політолог; 2451.2 – оглядач політичний; 1475.3 – менеджер (управитель) з дослідження ринку та вивчення суспільної думки; 114 – вища посадова особа громадських і самоврядувальних організацій; 1234 – керівник підрозділу з реклами та зв'язків з громадськістю; 1234 – начальник відділу (з реклами, зв'язків з громадськістю); 1475.4 – менеджер (управитель) із зв'язків з громадськістю; 2419.2 – фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою; 3439 – організатор громадських заходів; 2433.1 – молодший науковий співробітник (інформаційна аналітика); 2433.1 – науковий співробітник (інформаційна аналітика); 2433.1 – науковий співробітник-консультант (інформаційна аналітика); 2443.1 – молодший науковий співробітник (філософія, історія, політологія); 2443.1 – науковий співробітник (філософія, історія, політологія); 2443.1 – науковий співробітник-консультант (філософія, історія, політологія); 3491 – лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень); 2419.3 – консультант (в апараті органів державної влади, виконкому); 2419.3 – помічник-консультант народного депутата України; 2419.2 – консультант з маркетингу; 2149.2 – аналітик комунікацій (крім комп'ютерів); 1229.1 – керівник прес-служби (центральні органи державної влади); 1229.1 – прес-секретар; 1229.3 – керівник прес-служби (місцеві органи державної влади); 2419.3 – радник (органи державної влади); 1229.3 – завідувач відділу (місцеві органи державної влади); 1229.3 – начальник відділу (місцеві органи державної влади); 2419.3 – помічник-консультант народного депутата.
Подальше навчання	Докторантура за програмою четвертого (наукового) рівня вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах: студентоцентрованого, особистісно-орієнтованого навчання, компетентнісного, системно-інтегративного підходів, навчання на основі досліджень. Викладання базується на забезпеченні активного навчання у напрямі формування готовності здобувачів PhD до ініціювання, розроблення та реалізації власних дослідницьких проєктів з обраної проблеми у контексті актуальних запитів політологічної науки та практики. Лекції та практичні заняття забезпечують формування загальних та спеціальних компетентностей здобувачів PhD, необхідних для орієнтації в науковій методології, побудові та реалізації самостійного наукового дослідження, розробки інноваційних засобів дослідження. Викладання здійснюється із застосуванням інноваційних,

	інтерактивних та інформаційних технологій на платформі дистанційного навчання «Moodle», організації комунікації на платформі Google Meet. Використання елементів неформальної освіти під час вивчення окремих модулів дисциплін на освітніх онлайн-платформах та під час участі в наукових конференціях, конгресах, вебінарах, майстер-класах тощо. Асистентська педагогічна практика проводиться після вивчення відповідної навчальної дисципліни під керівництвом відповідальної особи та покликана закріпити отримані знання щодо викладацької діяльності та педагогічної майстерності. Мовна підготовка забезпечує здатність до використання української та іноземної мови для опису та презентації результатів досліджень та інновацій. Самостійна робота – самоосвіта здобувачів у відповідності до програмних дисциплін, розвиває здатність до саморефлексії, саморегуляції, самоконтролю, автономності і відповідальності, а також навички роботи з інформаційними джерелами. Індивідуальні завдання – елементи самостійного дослідження за тематикою освітніх компонентів, науково-дослідної практики, які забезпечують умови навчання через дослідження, розвивають відповідні фахові навички та програмні компетентності. Участь у конференціях, вебінарах, симпозіумах, семінарах сприяє вмінню презентувати наукові здобутки вітчизняній та зарубіжній професійній спільноті.
Оцінювання	Письмові та усні іспити, заліки, презентації проєктів, проміжні атестації. Оцінювання знань здобувачів відбувається згідно з Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262), Порядком підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії та доктора наук в ДВНЗ «УжНУ» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26539) та Положенням про проміжну атестацію здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60862).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК-02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК-03. Здатність працювати в міжнародному середовищі.

	ЗК-04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК-05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти та розв'язувати конкретні практичні проблеми
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	СК-01. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень. СК-02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей. СК-03. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності. СК-04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК-05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень. СК-06. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації. СК-07. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку політичних наук. СК-08. Здатність складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та реєстрації прав інтелектуальної власності. СК-09. Здатність розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та застосувати широкий спектр політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях. СК-10. Здатність застосовувати методикі аналізу великих масивів інформації, політичної діагностики для оцінки, прогнозування, моделювання розвитку політичних інститутів і процесів в Україні (в тому числі і в умовах повоєнного стану, враховуючи його специфіку) та країнах Центральної Європи.
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН-01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань

у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.

ПРН-02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми політичних наук державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних наукових виданнях.

ПРН-03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

ПРН-04. Формулювати проблеми, конструювати дизайн та використовувати кількісні та якісні методи під час проведення теоретичних та/або прикладних досліджень.

ПРН-05. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.

ПРН-06. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

ПРН-07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН-08. Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН-09. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.

ПРН-10. Керувати дослідницькою та інноваційною діяльністю, організовувати роботу колективу дослідників.

ПРН-11. Складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності.

ПРН-12. Глибоко розуміти особливості політичного розвитку України в умовах воєнного стану та вміти окреслити перспективи функціонування політичних інститутів і процесів у поствоєнний період.

ПРН-13. Розуміти, оцінювати та вміти робити прогностичні висновки щодо особливостей розвитку політичних інститутів і процесів в Україні (в тому числі в умовах прикордоння) та країнах Центральної Європи.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Специфічні характеристики кадрового забезпечення	До викладання навчальних дисциплін на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти допускаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями. У підготовці фахівців беруть участь такі підрозділи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: <i>підрозділи факультету суспільних наук:</i> - кафедра політології і державного управління; - кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; - кафедра філософії; <i>інші підрозділи університету:</i> - кафедра міжнародної політики факультету міжнародних економічних відносин; - кафедра теорії та практики перекладу факультету міжнародних економічних відносин; - факультет іноземної філології; - факультет математики та цифрових технологій. Базова (випускова) кафедра – кафедра політології і державного управління. (на розсуд, але термін випускова кафедра на даний час вже відсутній) Кадрове забезпечення освітнього процесу достатнє для забезпечення підготовки фахівців вказаної спеціальності і відповідає Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Для забезпечення освітнього процесу використовується навчально-матеріальна база факультету суспільних наук. Забезпеченість навчальними приміщеннями відповідає встановленим ліцензійним вимогам. Для проведення практичних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів досліджень наявні спеціалізовані комп'ютерні класи факультету з необхідним програмним забезпеченням, мультимедійним обладнанням та відкритим доступом до Інтернет-мережі.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Інформаційне забезпечення ОНП: – офіційний веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, розклади занять, сесій та іншу необхідну інформацію для організації освітньо-наукової діяльності здобувачів спеціальності 052 Політологія; – відкритий доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали. Навчально-методичне забезпечення ОНП відповідає встановленим вимогам. Зокрема, наявні навчально-методичні комплекси; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів з відповідних навчальних дисциплін; вказівки щодо виконання та

	оформлення дисертаційної роботи тощо.
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Академічна мобільність здобувачів здійснюється на основі двосторонніх договорів між ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та закладами вищої освіти України. ДВНЗ «УжНУ» має право визнавати та перезараховувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми або навчання в інших ЗВО України.
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269), встановлено загальний порядок організації академічної мобільності студентів. Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закордонних закладах вищої освіти відбувається у рамках програми міжнародної академічної мобільності «Еразмус +», національних програм міжнародної академічної мобільності, двосторонніх угод.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів здійснюється відповідно до Положення про навчання іноземних громадян у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9378).

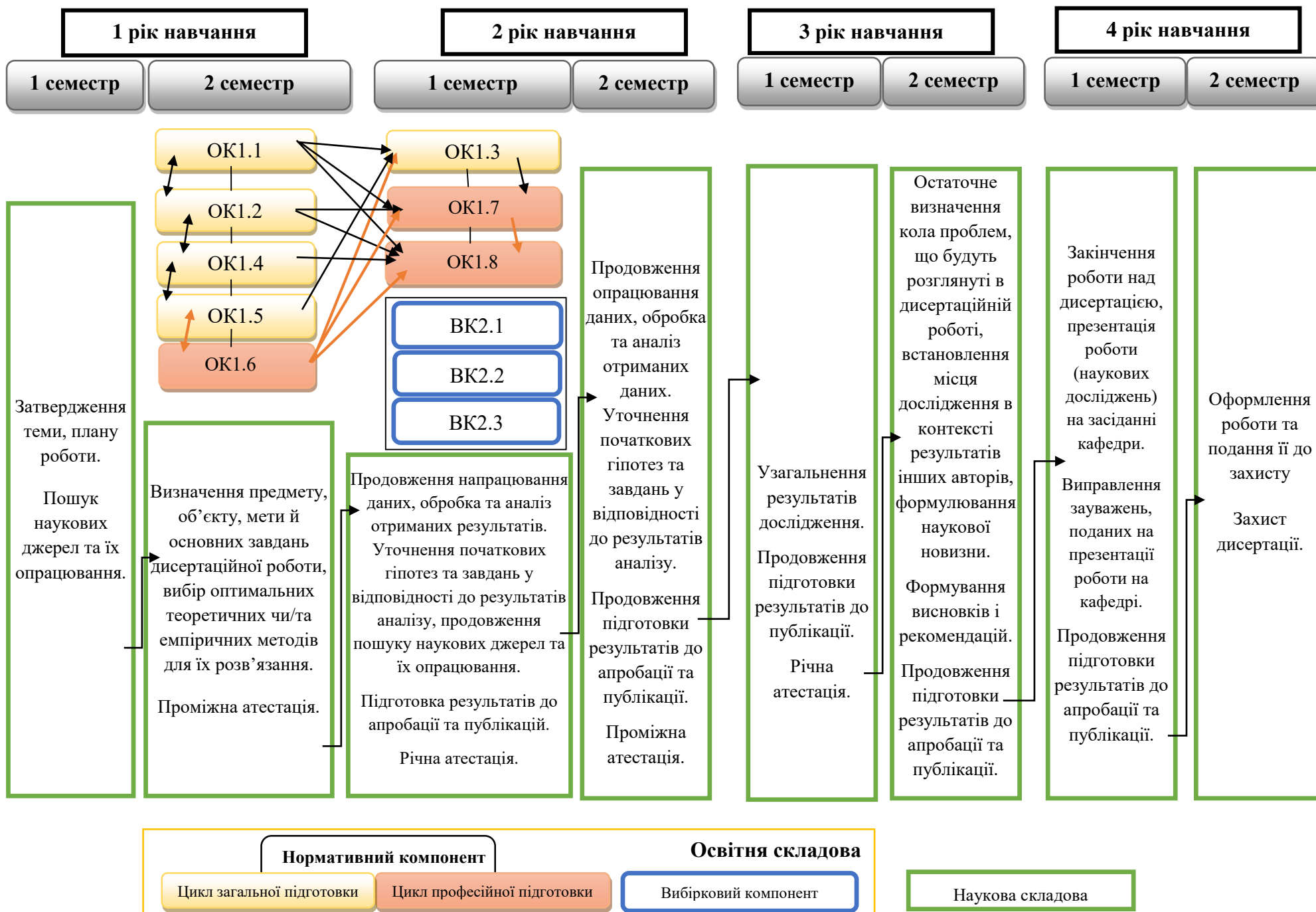
2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Освітньо-наукова програма включає обов'язкові компоненти (29 кредитів ECTS) та вибірккові компоненти (11 кредитів ECTS).

2.1. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ТА ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТ ОНП

Кол н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП. Цикл загальної підготовки			
OK1.1	Іноземна мова для комунікації у науково педагогічному середовищі / Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere	6	Екзамен
OK1.2	Філософія науки / Philosophy of Science	4	Екзамен
OK1.3	Презентація наукових результатів та управління науковими проектами / Presentation of Scientific Findings and Research Project Management	3	Залік
OK1.4	Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять / Innovations In Modern Pedagogy And Classroom Management	3	Залік
OK1.5	Сучасні інформаційні технології / Modern Information and Communication Technologies	3	Екзамен
Загальний обсяг:		19 кредитів ЄКТС	
Обов'язкові компоненти ОНП. Цикл професійної підготовки			
OK1.6	Політичні інститути і процеси країн Європейського Союзу / Political institutions and processes of the European Union countries	4	Екзамен
OK1.7	Децентралізаційні процеси у країнах Центральної Європи / Decentralization processes in the countries of Central Europe	3	Екзамен
OK1.8	Асистентська практика / Assistant Teaching Practice	3	Диф. залік
Загальний обсяг:		10 кредитів ЄКТС	
Загальний обсяг:		29 кредитів ЄКТС	
Вибірковий компонент ОНП. Дисципліни вільного вибору			
BK2.1	Дисципліна з кафедрального каталогу вибірккових дисциплін	4	Залік
BK2.2	Дисципліна з кафедрального каталогу вибірккових дисциплін	4	Залік
BK2.3	Дисципліна з кафедрального каталогу вибірккових дисциплін	3	Залік
Загальний обсяг:		11 кредитів ЄКТС	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		40 кредитів ЄКТС	

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії за спеціальністю 052 Політологія здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Атестація завершується ухваленням разової спеціалізованої вченої ради щодо присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 052 Політологія за результатами успішного виконання здобувачем освітньо-наукової програми та успішного захисту дисертаційної роботи. Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії є диплом доктора філософії державного зразка, що видається закладом вищої освіти (ДВНЗ «УжНУ»). Основні результати дисертаційного дослідження повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. № 44: 1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту); 2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором); 3) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов. Слід зазначити, що стаття у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій. Основні результати дисертаційного дослідження мають також бути апробовані на міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях, симпозіумах, семінарах.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація здобувача ступеня доктора філософії – кваліфікаційна наукова робота, яка виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, містить наукові результати проведених ним досліджень, готується державною або англійською мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису. Для ознайомлення з результатами дисертаційних досліджень, кваліфікаційна робота подається на відповідну кафедру та в Центр підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації ДВНЗ «УжНУ». Дисертація оформляється відповідно до правил затверджених

чинним законодавством:

- 1) **обсяг** основного тексту дисертації визначається пунктами 10, 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, або може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу вищої освіти (наукової установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності. Відповідно до вказаного положення дисертація для здобуття наукового ступеня PhD (доктор філософії) має мати обсяг для суспільних і гуманітарних наук від 6,5 до 9 авторських аркушів, оформлених відповідно до вимог МОН. До загального обсягу дисертації не включаються таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт - Times New Roman, розмір шрифту - 14 pt.
- 2) дисертацію друкують на одному або на двох (за бажанням) боках аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу. Кегель – мітел (14 типографських пунктів). Допускається підготовка дисертаційної роботи в форматі LaTeX з відповідним стильовим оформленням. Текст дисертації необхідно друкувати, залишаючи **поля** таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.
- 3) дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті ДВНЗ «Ужгородський національний університет» у форматі PDF/A з накладанням текстового шару та електронним підписом здобувача.

Дисертація повинна мати такі основні структурні елементи: титульний аркуш; анотація; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); основна частина; список використаних джерел; додатки (Наказ МОН України Про затвердження вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40).

Титульний аркуш оформлюється відповідно Додатку 1 Вимог до оформлення дисертації (пункт 1 розділу III) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/52/f465001n121.doc>).

У **анотації** дисертації мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та наявності практичного значення. Обсяг анотації складає 0.2 – 0.3 авторських аркушів. У анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва дисертації; вид дисертації та науковий ступінь, на який претендує здобувач; спеціальність (шифр і назва; галузь знань); найменування вищого навчального закладу, у спеціалізованій вченій раді в якій відбудеться захист; місто, рік. Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Після ключових слів наводиться список публікацій здобувача за темою

дисертації. Вказуються наукові праці в такій послідовності, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації; які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; які додатково відображають наукові результати дисертації.

У **вступі** подається загальна характеристика дисертації, а саме: обґрунтування вибору теми дослідження; мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження; методи дослідження; наукова новизна отриманих результатів; особистий внесок здобувача; апробація матеріалів дисертації; структура та обсяг дисертації. За наявності у вступі можуть також вказуватися: зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; практичне значення отриманих результатів.

У **розділах дисертації** має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача наукового ступеня, зроблено посилання на всі наукові праці здобувача, наведені в анотації. Список цих праць має також міститися у списку використаних джерел. Обсяг розділів, що присвячені огляду та аналізу літератури, становлять до 15% від основного тексту дисертації.

У **висновках** викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати дисертації, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою дисертації. За наявності практичного значення отриманих результатів надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання.

Список використаних джерел формується здобувачем наукового ступеня за його вибором (опціонально – в кінці кожного розділу основної частини дисертації) одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертації може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій (Додаток 3 Вимог до оформлення дисертації (пункт 11 розділу III <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n99>))

До **додатків** може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дисертації: інструментарій проведення дослідження, проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи та акти випробувань, впровадження, листи підтримки результатів дисертаційної роботи; інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами дисертації; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали. Обов'язковим додатком до дисертації є список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації (зазначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення, форма участі). Додатки можуть бути надані у вигляді окремої частини (том, книга).

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК.1.1	ОК.1.2	ОК.1.3	ОК.1.4	ОК.1.5	ОК.1.6	ОК.1.7
ЗК-01		+	+			+	+
ЗК-02	+	+			+	+	
ЗК-03	+		+		+		
ЗК-04			+	+	+	+	+
ЗК-05		+	+	+		+	+
СК-01	+			+		+	
СК-02		+	+			+	
СК-03			+	+	+		+
СК-04	+			+			+
СК-05		+	+			+	
СК-06				+	+		
СК-07	+	+				+	
СК-08	+				+		+
СК-09	+		+			+	
СК-10			+		+	+	+

**5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

	ОК.1.1	ОК.1.2	ОК.1.3	ОК.1.4	ОК.1.5	ОК.1.6	ОК.1.7
ПРН-01		+	+	+	+	+	
ПРН-02	+		+		+		
ПРН-03			+	+			+
ПРН-04		+	+		+		
ПРН-05		+				+	+
ПРН-06	+		+	+			+
ПРН-07					+	+	+
ПРН-08	+			+			+
ПРН-09		+		+		+	
ПРН-10			+			+	+
ПРН-11	+		+		+		
ПРН-12		+	+			+	
ПРН-13	+	+	+			+	